

Sudenpennun Panda-merkki

Partiolaiset ja WWF yhteistyössä luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä vastaan

Maapallo tarvitsee hyvinvoivia ja monipuolisia luonnonympäristöjä, joissa elää runsas kasvi- ja eläinlajien kirjo. Se on kaiken elämän edellytys. Ihmisen aiheuttama luonnon monimuotoisuuden massiivinen köyhtyminen on ajanut monet lajit todelliseen ahdinkoon.

Tilanne on kriittinen. Maapallon luonnon monimuotoisuus köyhtyy hälyttävällä vauhdilla. Selkärankaisten villieläinten määrä on vähentynyt keskimäärin 60 prosentilla vain reilun 40 vuoden aikana. Selkärankaisia eläimiä on nyt vähemmän kuin koskaan ihmiskunnan historiassa. Käynnissä on ennennäkemätön ihmisen aiheuttama sukupuuttoaalto, joka uhkaa myös taloutta, ruoantuotantoa ja ihmisten terveyttä. Suojelemalla luonnon monimuotoisuutta suojelemme myös ihmisen hyvinvoinnin mahdollistavia asioita – esimerkiksi puhdasta vettä, hengityskelpoista ilmaa, ruokaa ja lääkkeitä mahdollistavia lajeja.

WWF ja Suomen Partiolaiset ovat yhteistyössä tehneet luonnon monimuotoisuutta käsittelevän merkin, joka on käytettävissä vuosina 2019 ja 2020. Se sopii erinomaisesti osaksi partiolaisten ohjelmajainotusta Ulos Koloilta!

Panda käskee: ULOS KOLOILTA TUTKIMAAN LUONNON MONIMUOTOISUUTTA!

Sudenpennun Panda -merkki koostuu kuudesta pandan jättämästä askeleesta, joita seuraamalla luonnon monimuotoisuus tulee tutuksi sudenpennuille.

Aktiviteetit on tarkoitettu ulkona retkillä tehtäviksi. Panda-merkkiin vaaditaan jokaisen askeleen tekeminen. Akelan tehtävänä on valita toteutusvinkeistä parhaimmat kunkin askeleen tavoitteen saavuttamiseksi. Joidenkin jälkien tavoitteen saavuttamiseksi kannattaa siis valita useampikin toteutusvinkki tehtäväksi. Akelan tehtävänä on myös kunkin tekemisen kohdalla auttaa sudenpentuja huomaamaan, mikä on kyseisen tehtävän tavoite.

Sudenpentu voi halutessaan hankkia Panda-merkin Scandinavian Outdoorista ja kiinnittää sen Tonttu-merkin tapaan partiopaidan oikeaan hihaan.

Askel 1: Luonnon monimuotoisuus leikkien

Tavoite: Sudenpentu huomaa luonnon monimuotoisuuden ympärillään.

Kuvaus: Sudenpennulle tulee leikin kautta käsitys luonnon monimuotoisuudesta.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee etukäteen ryhmälle sopivan leikin ja vetää sen. Akela ohjaa sudenpentuja leikin jälkeen huomaamaan, mikä oli leikin tarkoitus.

Toteutusvinkki 1: Metsäjuna

Jokainen sudenpentu ottaa erilaisen puunlehden käteensä. Tämän jälkeen lauma muodostaa junan. Juna kulkee Tammimäen, Vaahteramäen, Koivuhaan ja Leppälehdon asemien ohi. Lehdet ovat matkalippuja eri asemille. Leikkijä, jolla on tammenlehti, jää junasta Tammimäellä (tammi) ja niin edelleen. Sen, joka haluaa

astua junaan paluumatkalla, on hankittava paluulippu, eli samanlainen lehti kuin menolippukin oli. Leikkiin voi ottaa mukaan myös havupuita, esimerkiksi Mäntyrinta, Kuusiniemi ja niin edelleen. Jos ryhmä leikkii leikkiä muulloin kuin syksyllä, voi akela tulostaa matkalipuiksi lehtien kuvia.

Toteutusvinkki 2: Aartenetsintä

Akela jakaa sudenpennut neljään ryhmään ja antaa jokaiselle ryhmälle oman, tyhjän 10 munan munakennon. Ryhmien tehtävänä on etsiä kennoon erilaisia aarteita luonnosta. Yksi ryhmä etsii eri värejä, toinen erilaisia muotoja, kolmas erilaiselta tuntuvia asioita ja neljäs erilaisia tuoksua. Löytyykö kaikkia kymmenen erilaista? Löytyisikö vielä enemmän kuin kymmenen?

Toteutusvinkki 3: Etsi erilaisia

Sudenpennut keräävät maasta niin monta erilaista lehteä kuin mahdollista ja tutkivat niitä. Mikä kaikissa lehdistä on samanlaista? Entäpä erilaista? Väri, muoto vai jokin muu? Minkä tuntuisia ne ovat? Liukkaita, karheita vai jotain muuta? Mikä lehti on kunkin sudenpennun suosikki ja miksi? Muistuttaako se jotain tuttua asiaa tai esinettä?

Toteutusvinkki 4: Kamera

Akela jakaa sudenpennut pareihin. Ensin toinen lapsi on valokuvaaja ja toinen kamera. Kamera sulkee silmänsä ja valokuvaaja kuljettaa häntä varovasti paikasta toiseen. Valokuvaajan tehtävä on etsiä luonnosta kolme erilaista elinpaikkaa ja ottaa niistä kuvat. Kuvaaminen tapahtuu siten, että valokuvaaja asettaa "kameran" oikeaan asentoon ja painaa tämän hartiasta, jolloin kamera avaa silmänsä. Kun valokuvaaja painaa hartiasta toisen kerran, kamera sulkee silmänsä. Kun kuvat on otettu, sudenpennut vaihtavat rooleja. Sudenpennut voivat esitellä parhaimpia valokuvia koko laumalle.

Askel 2: Lajit tarvitsevat toisiaan

Tavoite: Sudenpentu tietää miten luonnossa kaikki tarvitsevat toisiaan ja kuinka eliöt muodostavat luonnon kiertokulun.

Kuvaus: Sudenpennut tutustuvat luonnon kiertokulkuun leikkien kautta.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee laumalle sopivat leikit ja tutustuu niihin ennakkoon. Akela ohjaa sudenpentuja leikin jälkeen huomaamaan, mikä oli leikin tarkoitus.

Toteutusvinkki 1: Ravintoketju-maastoleikki

Tarvikkeet: kolmen värisiä kreppi- tai kangasnauhoja, esimerkiksi vihreitä, keltaisia ja punaisia

Tätä leikkiä leikitään isolla joukolla metsässä tai muussa luonnon maastossa. Leikkialueen on hyvä olla riittävän suuri. Suurin osa leikkijöistä saa vihreän nauhan: he ovat kasveja. Kasvit lähtevät edeltä piiloutumaan leikkialueelle. Noin neljäsosa leikkijöistä saa keltaisen nauhan: he ovat kasvinsyöjiä. Lisäksi muutamalle leikkijälle annetaan punaiset nauhat: he ovat petoja. Kun kasvit ovat piiloutuneet, kasvinsyöjät lähtevät etsimään kasveja. Jos kasvinsyöjä saa kasvin kiinni, kasvi joutuu luovuttamaan nauhansa

kasvinsyöjälle ja palaamaan lähtöpaikkaan. Kun kasvinsyöjät ovat olleet vähän aikaa liikkeellä, myös pedot aloittavat leikin. Kun peto saa kiinni kasvinsyöjän, tämä joutuu luovuttamaan sekä keltaiset että vihreät nauhansa pedolle. Leikki loppuu johtajan antamaan merkkiin.

Toteutusvinkki 2: Ruokaa ja suojaa

Noin neljäsosa sudenpennuista asettuu yhteen riviin, ja loput 5-8 metrin päähän toiseen riviin heitä vastapäätä. Pienempi ryhmä esittää leikissä kauriita tai jotain muita yhdessä sovittuja eläimiä. Loput sudenpennut esittävät resursseja eli niitä asioita, joita kauriit tarvitsevat selvitäkseen hengissä: vettä, ruokaa ja suojapaikkoja. Kullekin resurssille valitaan käsimerkki: ruoan merkiksi hierotaan vatsaa, veden merkiksi nostetaan kädet suun eteen ja suojan merkiksi nostetaan kädet katoksi pään päälle. Jokainen resurssi saa itse valita, onko kyseisellä kierroksella vettä, ruokaa vai suojaa.

Leikissä kauriit ensin näyttävät itse käsillään, mitä ne tällä kertaa tarvitsevat; vettä, ruokaa vai suojaa. Kun akela antaa merkin, kauriit lähtevät juoksemaan kohti resursseja, jotka tekevät jonkin merkeistä. Jos kauris ehtii ensimmäisenä jonkun sopivaa merkkiä tekevän sudenpennun luo, hän selviytyy hengissä ja onnistuu lisääntymään. Toisin sanottuna, kauris ottaa resurssia kädestä ja he juoksevat kauriiden viivalle. Tällöin myös resurssista tulee kauris. Jos kauris ei saa tarvitsemaansa resurssia, se "kuolee" ja muuttuu resurssiksi. Myös yli jääneet resurssit jäävät seuraavalle kierrokselle resurssiksi. Leikkiä toistetaan ja seurataan, miten kauriiden määrä vaihtelee. Jos jollain kierroksella on tosi vähän resursseja, seuraavalla kierroksella kauriita on vähän.

Toteutusvinkki 3: Syö kaveri

Tämä leikki muistuttaa kivi-sakset-paperi-leikkiä. Lauma aloittaa keksimällä sopivat kolme lajia, jotka syövät toinen toisensa (esim. lohi syö hyttysen, karhu syö lohen ja hyttynen syö karhun – tai ainakin imee sen verta.) Sitten lauma keksii omat käsimerkit näille lajeille (esimerkiksi pyrstön heilutus, karhun kynnet ja hyttysen piikki). Tämän jälkeen sudenpennut asettuvat vastakkain kahteen joukkueeseen. Kumpikin joukkue sopii keskenään, mitä merkkiä näyttää. Häviäjät lähtevät juoksemaan karkuun ja voittajat yrittävät ottaa heidät kiinni. Kiinnijääneet vaihtavat joukkuetta ja leikki loppuu, kun kaikki ovat samassa joukkueessa.

Askel 3: Tutkimme luonnon monimuotoisuutta

Tavoite: Luonnon monimuotoisuus on sudenpennulle tuttua.

Kuvaus: Lauma tutkii ja havainnoi luontoa. Sudenpennulle tulee omien huomioiden avulla tutuksi mitä luonnon monimuotoisuus tarkoittaa. Itse käsitettä ei sudenpennun tarvitse oppia, tärkeintä on huomata, kuinka monipuolista luonto on.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee tutkimukseen sopivan alueen, joka on maaston suhteen tarpeeksi monipuolinen. Toteutusvinkistä riippuen akelan täytyy hankkia ennakkoon yleisiä mittavälineitä tai muita tehtäväkohtaisia tarvikkeita (ohjeet toteutusvinkissä) sudenpennuille.

Toteutusvinkki 1: Ole tutkimusmatkailija

Jokainen sudenpentu etsii itselleen yksin tai yhdessä parin kanssa mieluisan kasvin. Sudenpennun tehtävänä on kuvitella, että hän on tutkimusmatkailija ja näkee kasvin ensimmäistä kertaa. Sudenpentu tutkii kasvia tarkkaan ja kuvailee, millainen se on. Minkä kokoinen se on? Millaiset lehdet sillä on? Missä se kasvaa? Jokainen voi myös keksiä kasville oman nimen. Lopuksi lauma tutkii yhdessä mikä kasvi on oikeasti kyseessä. Apuna voi käyttää esimerkiksi kasvikirjaa.

Toteutusvinkit 2: Mittaa luontoa

Tarvikkeet: viivoitin jokaiselle sudenpennulle

Jokainen sudenpentu etsii viivoittimen avulla luonnosta jonkin esineen, joka on 1 cm pituinen, toinen, joka on 2 cm pitkä ja niin edelleen. Lauma voi saada selville, esimerkiksi kuinka monta muurahaista menee yhteen pihlajanlehdeen tai kuinka monta männynkäpyä mahtuu vaahteranlehdelle.

Toteutusvinkki 3: Kaivaudu kerroksiin

Tarvikkeet: valkoinen lakana, pieni lapio, piirustusvälineet tai metsän eläinten kuvia

Luonnossa elämä rakentuu eri kerroksista; joku asuu maan alla, toinen maan pinnalla, ja kolmas maan yläpuolella. Mutta kuka asuu ja missä? Lauma tekee lakanan päälle luonnon aineksista kuvan metsän kerroksista: maaperästä, pohjakerroksesta, kenttäkerroksesta, pensaskerroksesta ja puista. Lauma tarkkailee tutkimaansa luontokohdetta ja yrittää saada kuvaan mukaan kaikki löytämänsä kerrokset. Tämän jälkeen sudenpennut pohtivat yhdessä akelan johdolla, mikä eläin viihtyy missäkin kerroksessa. Lauma aloittaa maan alta. Kuka tykkää möyriä mullassa, savessa tai hiekassa? Sen jälkeen sudenpennut miettivät, mitä eliöitä löytyy heti maan pinnalta, keitä löytyy sen yläpuolelta ja kuka viihtyy paremmin vähän korkeammalla pensaissa tai puissa. Kuinka monta kerrosta ja niiden asukia lauma keksii? Sudenpennut piirtävät kuvat näistä eliöistä tai lisäävät valmiit kuvat lakanalle kokoamiinsa kerroksiin.

Jos lauma tutkii vesistöä, voi se tehdä vastaavan kuvan järven tai joen rannasta. Mikä laji viihtyy kuivalla maalla, mikä veden pinnalla ja mikä pohjamudassa?

Toteutusvinkki 4: Ötökän elämää

Tarvikkeet: esimerkiksi haaveja tai käytöstä poistettuja keittiösiivilöitä, läpinäkyviä muovipurkkeja, valkoinen lakana (metsässä), pesuvati (rannalla), luuppeja tai suurennuslaseja, ötökkäkirjoja

Sudenpennut etsivät selkärangattomia pikkueläimiä metsästä tai vedestä ja tutkivat niitä varovasti siten, etteivät ne vahingoitu. Metsän selkärangattomia löytyy helpoiten esimerkiksi kivien ja lahopuiden alta sekä levittämällä lakana pensaalle tai puun alle ja ravistelemalla sitä. Veden pikkueläimiä kannattaa etsiä kalliolammikoista, vesikasvien seasta sekä kivien pinnalta ja alta. Kun sudenpentu saa ötökän kiinni, hän laittaa sen varovasti purkkiin, vatiin tai kädelle ja katselee sitä paljain silmin tai suurennuslasilla. Minkä värinen se on? Montako jalkaa sillä on? Miten se liikkuu? Lauma päästää lopuksi kaikki ötökät vapaaksi mahdollisimman lähellä niiden löytöpaikkaa.

Askel 4: Uhanalaiset lajit

Tavoite: Sudenpentu tietää, että osa luonnossa elävistä lajeista on vaarassa kadota kokonaan maapallolta.

Kuvaus: Sudenpennut tutustuvat askartelemalla uhanalaisiin lajeihin ja arvokkaiden elinympäristöjen tunnuslajeihin.

Johtajan tehtävä: Akela hankkii tarvittavat materiaalit askartelua varten ja ohjaa askartelua. Akela kertoo sudenpennuille tai ohjaa heitä itse etsimään perustietoja askarreltavasta lajista.

Toteutusvinkki 1: Saimaannorppa sanomalehdestä

Tarvikkeet: sanomalehteä, maalarinteippiä, liisteriä tai liimaa ja vettä, vesi- tai peitevärit

Sudenpennut toteuttavat sanomalehtipaperista yksin tai yhdessä parin kanssa saimaannorpan. Sudenpentu repii ja rypistää sanomalehtipaperista pitkänomaisen tollon ja muotoilee sen maalarinteipin avulla saimaannorpan muotoiseksi. Hän repii lehdestä kapeita suikaleita, uittaa niitä liisterissä ja painelee ne kiinni sokin sokin norpan päälle. Kun norpan muoto on täysin peitetty sanomalehden palasilla, sudenpentu laittaa norpan kuivumaan vähintään yön yli. Sudenpentu maalaa kuivuneen norpan mahdollisimman oikean väriseksi. Tarkemmat ohjeet kuvineen löytyvät täältä: <https://wwf.fi/mediabank/9503.pdf>.

Toteutusvinkki 2: Järvitaimen tupsuista

Tarvikkeet: villalankoja, kartonkia, rautalankaa, nahkaa tai huopaa, sakset ja rei'itin, kyniä, järvilohen kaava

Sudenpentu leikkaa huovasta tai nahkasta kalan pään, evät ja pyrstön. Hän tekee neljä tupsua (yksi iso ja kolme pientä) villalangoista kartonkiympyröiden avulla. Sudenpentu valitsee lankojen värit siten, että ne muistuttavat järvilohen väritystä. Hän pujottaa rautalangan aukileikkaamattomien tupsujen keskeltä. Tämän jälkeen sudenpentu leikkaa tupsut auki, sitoo ne keskeltä langalla ja poistaa pahvit. Hän kiinnittää pään ja pyrstön rautalankaan. Tämän jälkeen sudenpentu kiinnittää eviin rautalankalenkit ja liittää ne paikoilleen tupsujen väleihin. Kuvalliset ohjeet ja järvilohen kaava löytyvät täältä: <https://wwf.fi/mediabank/2169.pdf>.

Toteutusvinkki 3: Haapaperhonen WC-rullan hylsystä

Tarvikkeet: perhosen kaava, WC-paperirullan hylsyjä, pullovärejä ja/tai aikakauslehtien kuvia, rautalankaa tai oksia, liimaa, sakset

Sudenpentu leikkaa hylsyn auki ja taivuttelee sitä suuremmaksi. Hän piirtää perhosen kartongille kaavan mukaan ja leikkaa irti. Sudenpentu maalaa perhosen mahdollisimman oikean näköisillä väreillä ja antaa kuivua. Hän etsii aikakauslehdistä yksityiskohtia perhosen siipiin, leikkaa ne irti ja liimaa paikoilleen. Lopuksi

hän kiinnittää rautalangan tai oksan patkät tuntosarviksi. Kuvallinen ohje ja perhosen kaava löytyvät täältä: <https://wwf.fi/mediabank/9329.pdf>.

Toteutusvinkki 4: Huovutettu tattimetsä

Tarvikkeet: Värikkäitä huovutusvilloja, vaahtomuovia, huovutusneuloja, huovutusalusta, sakset, alusta työn kokoamiseen

Sudenpentu leikkaa vaahtomuovista tatin jalan ja lakin. Hän valitsee mieluisat värit tatin väreiksi. Sudenpentu voivat tässä käyttää mielikuvitusta, värien ei tarvitse olla "oikeita". Sudenpentu pistelee neulalla huovutusvillaa vaahtomuoviin suorin, terävin liikkein. Hän yhdistää lopuksi lakin ja jalan toisiinsa pienellä määrällä villaa. Kun kaikki ovat saaneet tattinsa valmiiksi, lauma voi koota tattimetsän vihreälle kankaalle tai muulle sopivalle alustalle. Tateista voi myös tehdä näyttelyn ulos metsään. Tarkempia ohjeita ja lisää ideoita löytyy täältä: <https://wwf.fi/mediabank/9338.pdf>.

Toteutusvinkki 5: Ympäristötaideteos

Lauma valitsee yhdessä kiinnostavan uhanalaisen lajin ja tekee sen kuvan ulos luonnon materiaaleista, kuten kivistä, oksista, lehdistä tai lumesta. Lauma voi käyttää mallina valokuvaa lajista. Halutessaan lauma voi käyttää myös vesivärejä teoksen toteuttamiseen. Akelan tehtävänä on muistuttaa sudenpentuja siitä, että käytetään vain sellaisia materiaaleja, joiden käyttö sisältyy jokamiehen oikeuksiin. Lauma ottaa teoksesta valokuvan muistoksi ja jakaa sen vaikkapa lippukunnan somekanavissa tai Ulos-koloilta -retkikisassa.

Askel 5: Vaikutamme luonnon puolesta

Tavoite: Sudenpentu ottaa luonnon huomioon teoissaan ja toiminnassaan.

Kuvaus: Lauma toteuttaa retken aikana yhden tai useamman konkreettisen teon luonnon puolesta.

Johtajan tehtävä: Akela valmistele valitun aktiviteetin ja hankkii tarvikkeet. Hän huolehtii siitä, että jokainen sudenpentu ymmärtää, miksi kyseinen talkootoimenpide tehdään.

Toteutusvinkki 1: Vieraslajitalkoot

Lauma osallistuu retken aikana vieraslajitalkoihin. Vieraslajitalkoissa kitketään sellaisia kasvilajeja, jotka eivät kuulu Suomen luontoon. Sudenpentujen kitkettäviksi sopivat esimerkiksi jättipalsami ja lupiini. Lauma tarvitsee talkoita varten työhanskoja ja jättesäkkejä. Lisäohjeita vieraslajitalkoiden järjestämiseen löytyy täältä: <https://wwf.fi/mediabank/10961.pdf>.

Toteutusvinkki 2: Roskat pois

Lauma ketää roskia rannalta tai muusta luontokohteesta. Lauma tarvitsee työhanskoja ja roskapusseja. Sudenpentu lajittelevat kierrätyskelpoiset jätteet erikseen ja toimittavat ne keräyspisteeseen. Kierrätykseen kelpaamaton jäte pannaan sekajätteeseen.

Toteutusvinkki 3: Ruokaa tähteistä

Lauma valmistaa yhdessä jonkin sellaisen ruokalajin, jossa pystytään hyödyntämään edellisen aterian tähteitä tai muuta sellaista ruokaa, joka olisi vaarassa tulla heitettyksi pois. Esimerkiksi puuronlopot voi käyttää pannukakkuun tai sämpylöihin, melkein mikä vain paistettavaksi käyvä ruoka-aine sopii pyttipannuun ja kuivasta leivästä saa köyhiä ritareita tai lämpimiä voileipiä.

Toteutusvinkki 4: Pistiaispöytä

Tarvikkeet: kuivattuja järviruo'on ja koiranputken korsia ja maitopurkkeja tai koivupöllejä ja pora

Sudenpennut rakentavat pölyttäjähönteisille keinopesiä eli pistiäispönttöjä. Pöntön voi tehdä esimerkiksi maitopurkista tai puupölistä. Pistiäispönttö ripustetaan keväällä puuhun tai muuhun sopivaan paikkaan reiät aamuauringon suuntaan. Tarkemmat kuvalliset ohjeet löytyvät täältä:

<https://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B792C7115-7CE4-4838-9644-A717A5B9425D%7D/45955>.

Maitopurkkipönttö: Sudenpentu kerää loppukesällä tai alkusyksystä järviruo'on ja koiranputken korsia ja antaa niiden kuivua ennen pöntön rakentamista. Hän leikkaa korret hieman maitopurkin korkeutta lyhyemmiksi siten, että kussakin korrenpätkässä on mahdollisimman pitkä avoin putki, jonka päässä on luonnollinen pohja. Sudenpentu leikkaa maitopurkin yläreunan auki ja levittää purkin pohjalle puuliimaa. Hän asettelee korsia purkkiin putkien avoin puoli ulospäin tiiviisti, kunnes se on aivan täynnä.

Pöllipönttö: Sudenpentu sahaa koivusta pöllin. Hän antaa koivupöllin kuivua ennen pöntön rakentamista. Sudenpentu poraa pöllin toiseen päähän runsaasti eri levyisiä ja syvyisiä reikiä. Sopiva reiän syvyys on 10-18 cm. Sudenpentu poraa sahauspinta täyteen reikiä.

Askel 6: Kerromme aikuisille

Tavoite: Sudenpentu rohkaistuu ilmaisemaan itseään ja oman mielipiteensä. Sudenpentu kokee, että hänen ajatuksillaan on merkitystä.

Kuvaus: Sudenpennut kertovat oman näkemyksensä luonnon monimuotoisuudesta muille.

Johtajan tehtävä: Akela hankkii tarvikkeet aktiviteettiä varten ja miettii yhdessä sudenpentujen kanssa sopivan kohderyhmän, jolle nämä voivat kertoa mielipiteensä. Akela rohkaisee jokaista sudenpentua osallistumaan mielipiteen kertomiseen.

Toteutusvinkki 1: Jatkokertomus

Akela aloittaa jatkokertomuksen, sudenpennut jatkavat: "Luonnossa näimme..." Jokainen sudenpentu saa kertoa yhden tärkeänä pitämänsä asian. Kertomus esitetään lippukunnan johtajistolle, sudenpentujen huoltajille heidän hakiessa retkiläisiä tai muulle sopivalle kohderyhmälle. Kertomuksen voi myös videoida ja jakaa vanhemmille videotervehdyksenä.

Toteutusvinkki 2: Postikortti päättäjille

Tarvikkeet: postikortteja, postimerkkejä ja päättäjien osoitteita

Huolestuttaako jokin asia Suomen luonnon tilassa? Pitäisikö kiittää jotakuta päättäjää hyvästä työstä ympäristön hyväksi? Luonnon monimuotoisuutta koskevia päätöksiä tehdään kaikilla tasoilla: kansainvälisessä yhteistyössä, valtakunnan päätöksen teossa sekä paikallisesti. Päätösvaltaa on sekä vaaleilla valituilla edustajilla että esimerkiksi yritysten johtajilla. Sudenpennut kirjoittavat postikortteja valitsemilleen päättäjille ja lähettävät ne heille. Sudenpennut kertovat, mitä luonto heille merkitsee ja mitä he toivovat päättäjiltä. Akelan tehtävänä on muistuttaa sudenpentuja kirjoittamaan kohteliaasti mutta napakasti ja allekirjoittamaan kortit.

Toteutusvinkki 3: Somekuva

Lauma suunnittelee ja toteuttaa luonnon puolesta kantaa ottavan valokuvan ulkona. Kuvan suunnittelussa saa käyttää mielikuvitusta: lauma voi tehdä esimerkiksi ympäristötaideteoksen, pukeutua rooliasuihin, tehdä mielenosoituskyllttejä tai valita vain erityisen kauniin ja arvokkaan paikan kuvattavaksi. Akelan tehtävänä on muistaa tarkistaa kuvausluvut, jos kuvassa esiintyy lapsia omilla kasvoillaan. Kuvan voi

toteuttaa myös ilman, että sudenpennut näkyvät siinä. Lauma jakaa kuvan akelan avustuksella esimerkiksi lippukunnan Instagram-tilillä ja tää siihen #partioscout ja #pandapartiossa.

Toteutusvinkki 4: Näyttely uhanalaisista lajeista

Lauma tekee näyttelyn uhanalaisista lajeista niiden omissa elinympäristöissä. Tässä lauma voi käyttää hyväksi yhdessä askarreltuja eläimiä ja sudenpentujen omia leluja. Lauma yrittää löytää eri lajeille niiden omaa elinympäristöä mahdollisimman hyvin muistuttavat paikat (esimerkiksi norpat kivelle köllöttelemään, hömötiaiset puun oksalle ja niin edelleen). Lauma suunnittelee myös näyttelyopastuksen siten, että jokaisella sudenpennulla on opastuksessa oma tehtävä. Lauma järjestää lopuksi opastetun kierroksen näyttelyssä joko huoltajille tai muille sopiville aikuisille.